

Posudek vedoucího bakalářské práce Podpůrné programy pro náhradní rodiny s romskými dětmi

Autorka práce: Pavla Pokorná, studentka oboru Romistika, KSES FF UK

Předkládaná bakalářská práce si klade za cíl zmapovat podpůrné programy pro náhradní rodiny, které přijaly do své péče děti s romskými kořeny.

Její autorka je do tématu práce osobně angažovaná, pracuje totiž sama v této oblasti, dokonce v jednom z programů, který mapuje. To s sebou nese nespornou výhodu výborné orientace v předkládané problematice, díky níž je práce po teoretické stránce na vysoké úrovni.

Práce je na velmi dobré úrovni také po stránce stylistické, graficky je přehledně zpracována a obsahuje dostatečný seznam vhodně vybrané použité literatury. Formálně splňuje veškerá kritéria bakalářské práce, dokonce je v určitém směru překračuje a aspiruje na práci diplomovou. Autorka se v práci podrobně věnuje tématu náhradní péče o děti a formám náhradní péče, se specifickým zaměřením na postavení romských dětí v systému náhradní péče a v průběhu procesu osvojování si těchto dětí do náhradních rodin. Uvedené tematické oblasti považuji zároveň za nejlépe propracované části předkládané práce. Zejména část popisující postoje a reflexi romství osvojovaných dětí ze strany zaměstnanců institucí i zájemců o pěstounství či adopci je podle mého názoru vysoce inovativní a obsahuje řadu podreprezentovaných poznatků. Je škoda, že právě tato obšírně popisovaná problematika nebyla zahrnuta mezi hlavní cíle práce studentky Pokorné.

V tomto bodě, totiž v naplnění cílů práce, lze spatřovat hlavní slabinu předkládané bakalářské práce. Cílům práce, kterými je zmapování podpůrných programů pro náhradní rodiny, které přijaly do své péče romské dítě, je věnovaná velmi stručně jen poslední kapitola. Samotné reflexi těchto podpůrných programů ze strany účastníků setkání je věnován jen minimální prostor. Práce proto působí nevyváženým dojmem: po velmi přehledném úvodu s širokým informačním záběrem obsahujícím poznatky z různých souvisejících oblastí a po zajímavé části popisující problematiku postojů a reflexi romství osvojovaných dětí ze strany institucí a náhradních rodičů, je deklarované hlavní téma práce poněkud upozaděné a zasloužilo by si širší prostor.

I přes tento výkyv považuji bakalářskou práci Pavly Pokorné za zdařilou.

Předkládanou bakalářskou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit ji známkou 2 (velmi dobře).

Doporučená témata pro diskuzi k obhajobě:

- Z jakého důvodu autorka vybrala pouze 3 z nalezených 11 programů poskytujících podporu náhradním rodinám v oblasti péče o osvojené romské děti? Na základě jakých kritérií? Může stručně charakterizovat i další programy, které nezahrnula do své analýzy?

- V samotné práci, zřejmě z důvodu časové tísně při její finalizaci, byl věnován pouze omezený prostor reflexi sledovaných podpůrných programů ze strany účastníků. Mohla by Pokorná stručně přiblížit a doplnit, jak tito účastníci sledované programy reflektovali? Jaké měly tyto programy dopad na jejich práci s „romstvím“ jimi osvojených dětí?
- V práci schází také podrobnější evaluace role toho, zda je lektorem Rom či Nerom. Jaký má etnicita vzdělavatele podle autorky vliv na výsledek edukačního procesu?
- Má autorka představu o optimální přípravě náhradních rodičů? V jaké fázi a v jakém rozsahu by tato příprava měla probíhat?
- Uvažovala autorka zahrnout mezi respondenty výzkumu také samotné romské děti, popř. z jakého důvodu je nezahrnula?

V Praze dne 24.8.2018

Mgr. Markéta Hajská, KSES FF UK

Vedoucí práce